

DZIENNIK *Rakowski*

DEPARTAMENTOWY RADOMSKI.

Nro. 23.

W Radomiu dnia 7go Czerwca 1812.

Nro. 5789. Prefekt Departamentu Radomskiego.

Stosownie do Reskryptu JW. Ministra Przychodów i Skarbu ddto 22 Kwietnia r. b. do Nru 1394/563 komunikowany przy tymże Dekret Najjaśniejszego Pana w dniu 13 Kwietnia r. b. zapadły względem umorzonych Spraw o wywóz monety grubey do Austrii, a nawoz Monety zdawkowey do Xięstwa Warszawskiego poniżej dla wiadomości każdego ogłasza: że zaś w artykule zgim rzeczzonego Dekretu przytoczonym został Dekret poprzedniczy Najjaśniejszego Pana z dnia 21 Sierpnia 1808 obejmujący modyfikacye, pod któremi wywóz pieniędzy z Xięstwa Warszawskiego do Państw Austriackich jest dozwolony; przeto Prefekt zastrzega: iż dopiero wspomniany Dekret ddto 21 Sierpnia 1808 wyraźnie stanowi, że uchYLENIE zakazu wyprowadzenia monety grubey nie ma być rozciągnięte tylko do wolnego wywozu Kapitałów i od nich prowizyów winnych, między partykularnemi w dwóch Państwach, i że każdy osobiście z jednego do drugiego Państwa powinien być opatrzoney Paszportem Ministra Skarbu, do wyprowadzenia kapitałów lub od niego prowizyi iemu należących.

Z porównania więc obydwóch Dekretów wyżej allegowanych wynika: że nikomu nie jest wolno wywozić monetę Courant z Xięstwa Warszawskiego do Austrii bez Paszportu Ministra Skarbu, i że Komory Celne tym, którzy Courant bez podobnego Paszportu wywozić chcą do kraini rzeczzonego, procesa uformować powinny. Jeżeli atoli ten co Courant wywieść do Austrii zamysła, takowy nie zatai, lecz Komorom Celnym dobrowolnie

zadeklaracje, w takim przypadku te właściciele tak prowadzącego Courant o exystującym powinny zainformować zakazie nie zabierając mu pieniędzy i niewypuszczając takowych za granicę. Radom dnia 13 Maja 1812,

(podpisano) *Małachowski.*

Hafsmann Sekr. Jener.

Nro. 6712. Prefekt Departamentu Radomskiego.

Z powodu, że jeszcze Urządzenia ostateczne, co do opłaty podatków na ostatnim Seymie uchwalonych, na rok następny Rządowy 1812/13 uzupełnionemi być nie mogły, nie mogli więc jeszcze o tychże i Kontrybucyach być uwiadomieni; ażeby jednak z tego powodu wpływ zupełnie nie został zatamowany, polecone zostało Kąsom Powiatowym, iż aż do nadejść mającej dalszej w tej mierze Decyzji, poborem podatku dawnego Ofiary, i dawnego podymnego, według terminów, w obwieszczeniu ddt 28 Kwietnia r. z. w druku dla nich wydanym, trudniły się. Wszystkich tedy Kontrybucyentów obwieszcza Prefekt, ażeby w roku nadchodzącym 1812/13 w terminach dotąd onym przepisanych, powyżey wymienione podatki wnosić nie zaniedbali, jeżeli chcą uniknąć kar Dekretem Najjaśniejszego Pana z daty 17 Października przepisanych; inne zaś podatki, iako to: ofiara podwyższona na wojsko, tudzież podymne podwyższone, iako też podatek fortyfikacyjny, patentowy, Czopowe Wieyskie, w Roku 1812/13 płać się wiune, do dalszych obwieszczeń zawieszają się. Zaległości zaś wszelkie, tak z lat dawniejszych, iako i z roku 1810/11 i 1811/12, wraz z zaległością podatku patentowego w dawnym sposobie, i według dotąd trwających przepisów płacone zawsze, i exekwowane być powinny.

Radom dnia 27 Maja 1812.

(podpisano) *Małachowski.*

Hafsmann, Sekr. Jeneralny.

Nro. 6576. Prefekt Departamentu Radomskiego.

Z woli JW. Ministra Skarbu stosownie do Reskryptu dnia 23 z. m. Nro. 1194 do powszechnej wiadomości, a mianowicie Urzędowi Powiatowym i Gminnym Dzierżawcom i Manipulantom Podatku Koszernego i innym, których w szczególności interesować może objaśnienie Instrukcyi drukowanej, względem Manipulacyi Podatku Koszernego, dnia 22 Marca r. b. z Biora JW. Ministra Skarbu wydanej, obwieszcza co następuje:

Lubo §. 7 w Tyt. I wspomnioney dopiero Instrukcyi wyraźnie ogranicza, że tylko w Miastach nie mniej nad 50 Starozakonnych Familii zamykających, powinni być Manipulanci przez Dzierżawców Podatku Koszernego ustanowieni, przecieź znalazł potrzebę JW. Minister rozkazać ogłosić, że ograniczenie takowe, aczkolwiek zostawione w swej mocy, nie pociąga za sobą, aby w przypadku, chociaż w innych miastach lub miasteczkach Familie Starozakonne w ilości oznaczonej nie znajdując się, a Rzeźniki w tychże są już ustanowieni, nie miało im być wolno rznąć bydła na sprzedaż podług dotychczasowego zwyczajn, owszem takowe ich prawa nieuszkodzone nadal w teraźniejszym stanie pozostać mają, a do Dzierżawców Podatku Koszernego należy, tylko względem zabezpieczenia opłat, które od tychże Rzeźników przypadać im mogą, potrzebne Rozporządzenia zaprowadzić. Wszystkie zaś w ogólności Urzędy i prywatni do tej ustawy stosować się są obowiązani.

Radom dnia 27 Maja 1812.

(podpisano) *Małachowski.* *Hafsmann*, Sekr. Jeneralny.

Nro. 6578. Prefekt Departamentu Radomskiego.

Dyspozycyą JW. Ministra Skarbu do Dyrekcyi skarbowey tego Departamentu dnia 23 z. m. Nro. 1194 w przedmiocie Manipulacyi przy zadzierżawionym Podatku Koszernym wydaną, z woli tegoż JW. Ministra, Władzom Powiatowym, Gminnym, Dzierżawcom, Manipulantom rzeczonoego Podatku, i wszystkim w tej okoliczności interesowanym do wiadomości podając zaleca, aby przepis Instrukcyi drukowanej ddt 22 Marca r. b. w §. 3, Tyt. 2 umieszczony, nie inaczej tylko stosownie do myśli tej Dyspozycyi teraz obwieszczonej się rozumieć i ściśle zachować starali się. Radom dnia 27 Maja 1812.

(Podpisano) *Małachowski.*

Hafsmann, Sekr. Jeneralny.

MINISTER PRZYCHODOW I SKARBU.

Do WW. Dyrektorów Skarbowych.

Lubo Reskryptami ddt 16 i 21 Marca r. b. postanowił aby Noże Szlachtarskie dotąd przy Exaktorach Konsumpcyjnych zostające, były Poddzierżawcom *respective* Miasta i Miasteczka oddane, zważywszy jednak, że Kontrolla Podatku Konsumpcyjnego wymaga pozostawienia ich nadal przy pomienionych Exaktorach, oraz, że Poddzierżawcy lub Manipu-

lanci Podatku Koszernego wysyłając na mosy kontraktu na wsie Rzeżaków celem bicia bydła na własną Konsumpcyą Ludu Starozakonnego także mieszkającego, mogą onez od Exaktorów na wyznaczony przez nich czas dostać, a tym samym, że nie tylko stanie się zażądanie warunkowi Kontraktu, lecz i Podatek Konsumpcyjny w przyzwoitej, a koniecznej Kontrolli pozostać, stanowi Minister Przychodów i Skarbu, aby Noże Szlacheckie tak jak dotąd przy Exaktorach pozostawione były, i aby W. Dyrektor Skarbu wydał do nich Dyspozycje, by w przypadkach gdy o wydanie onychże od Poddzierżawców lub Manipulantów wezwaniem będą, za opowiedzeniem do której wsi Rzeżaka chcą wysłać i za rozpoznaniem czyli Wiek ta jest z tych, które mają wolność bicia bydła na Konsumpcyą miejscową, tudzież za wymiarkowaniem, na jak długi czas Noże Szlacheckie powinny im być wydane, wydali takowe, a po upływie wyznaczonego do użycia ich czasu, domagali się zwrotu onychże od *respectiv* Poddzierżawców lub Manipulantów. Gdyby się okazało, iż Rzeżacy pozwolonych im Nożów Szlacheckich użyli na niedozwoloną rzecz Bydła we wsi nie koncesjonowanej, podpadną karze na Defraudanta podatku rzeźowego Prawem przepisanej, mimo tego odpowiedzialność samych Dzierżawców Generalnych Podatku Koszernego za nieprzyzwoite postąpienie Rzeżaków z wolnym do tychże regresem Minister Przychodów i Skarbu dla Skarbu waruje. W Warszawie dnia 23 Kwietnia 1812.

(podpisano) *Matuszewicz.* Za zgodność: *J. Czyżewski.*

Nro. 6579. Prefekt Departamentu Radomskiego.

JW. Minister Przychodów i Skarbu Reskryptem swoim z dnia 23 z. m. Nro. 1194 wydanym oświadczyć raczył, że Punkt 9 kontraktu z Dzierżawcami Podatku Koszernego zawartego, tudzież § 17 Tytułu 1: Instrukcyi ddo 22 Marca r. b. w tymże prześlanym wydany, co do przepisu także wyrażonego, iż wolno jest Dzierżawcom Podatku Koszernego wysłać na wsie licencyonowanych przez nich Rzeżaków celem bicia bydła na własną Konsumpcyą Ludu Starozakonnego, w tychże wsiach mieszkającego, nie powinien ani może być inaczej rozumiany, jak tylko, iż wolność takowa, rozciąga się jedynie, co do tych wsi, które od jakiegokolwiek miasta lub miasteczka, o jedne mile są odległe, to jest do tych wsi, w których rzeź bydła Ustawami wydanymi może być dozwoloną, do tych więc tylko wsi pomienione wysyłanie, przez Dzierżawców Rzeżaków ma mieć miejsce, i

nad dostrzeganiem zachowania tego przepisu mają WW. Podprefekci, UUr. Woyci i JPP. Barmitrze czuwać. Radom dnia 27 Maja 1812.

(podpisano) *Małachowski.*

Hafsmann, Sekr. Jeneralny.

Nro. 6560. Prefekt Departamentu Radomskiego.

Przy Reskrypcie JW. Ministra Spraw Wewnętrznych ddo 23 Maja r. b. Nro 367 wydanym, mając sobie nadesłany w Kopii wierzytelnej Dekret Najjaśniejszego Pana z dnia 13 Maja t. r. zapadły, którym Władze Administracyjne do rozkładu i poboru czwartey części Podatku Osobistego na Seymie w Roku 1809 uchwalonego na opędzenie potrzeb extraordinarynych z teraźniejszego stanu rzeczy wynikłych, a które dla niedostatku funduszów publicznych ze Skarbu opędzonymi być nie mogą upoważnionemi zostały, takowy Dekret następnie w Dzienniku Departamentowym dla publicznej wiadomości i ogłoszenia umieszcza. Radom dnia 1 Czerwca 1812.

(podpisano) *Małachowski.*

Hafsmann Sekr. Jeneralny.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu w Pałacu Naszym w Dreźnie dnia 13 Miesiąca Maja 1812 Roku. FREDERYK AUGUST z Bożey Łaski Król Saski Xiążę Warszawski, &c. &c.

Gdy wkroczenie i posuwanie się Woysk Najjaśniejszego Cesarza Francuzów i sprzymierzonych w Państwo Nasze Xięstwa Warszawskiego, na wiele nadzwyczajnych i nieprzewidzianych wydatków, a szczególniej niektóre okolice i miejsca naraża, Skarb zaś Nasz w dostateczne fundusze do zastąpienia ztąd wynikających, a nieodzownie koniecznych kosztów nie jest opatrzony, ani też jako nad Etatowych Kray cały ciężących ponieść nie może, przeto chcąc od przeciążenia Kontrybuentów ochronić przez równiejsze ciężaru zniesienie, postanowiliśmy i stanowimy co następuje:

§ I. Ma być przez Mieszkańców Xięstwa Warszawskiego składka zrobiona na potrzeby nadzwyczajne, dla Woysk Najjaśniejszego Cesarza Francuzów i Sprzymierzonych.

§ II. Za zasadę do tej składki nadzwyczajnej wskazujemy Podatek osobisty na koszt fortyfikacyjny Prawem Seymowym 1809 Roku na dawne Departamenty w Summie Zł.Pol: 2,300,000 uchwalony, a Dekretem Naszym dnia 25 Marca r. t. 1809 w Dzienniku Praw Nro 13, i d. 14 Czerwca 1810 względem wszystkich Podatków i ciężarów do czterech nowo wcielonych Departamentów zastosowania, w Dzienniku Praw Nro 19 ogłoszony, stanowiąc

ażeby każdy kontrybuent Podatku osobitego złożył tymczasowie składki nadzwyczajney, czwartą część tej ilości, iaka na niego z klasyfikacyi tegoż Podatku osobitego przypadła.

§. III. Naydaley w przeciągu Miesiąca jednego od ogłoszenia Kontrybucyi obowiązującej są składki *respectively* do Kasy Powiatowych wnosić, a Kasy Powiatowe po nastąpionym wpływie, zaraz one do Kasy Prefekturalnych odsyłać.

§. IV. Nasz Minister Skarbu wyda Rozkazy Kasyerom Powiatowym, ażeby poborem tych składek utrzymywaniem rachunków i zdawaniem Rapportów Prefektom, trudnili się wyznaczając im za podjęte prace 2/100.

§. V. Rozporządzenie zupełne funduszami nadzwyczajnymi w miarę wykazanej potrzeby w Departamentach zostawiajmy Dyspozycyi Naszego Ministra Spraw Wewnętrznych.

§. VI. Gdyby zaś ta cała składka na swoy przedmiot użytą nie została tedy rozrządzenie pozostałych tych funduszy mieć na dobro Departamentu służyć mających, sobie do dalszego czasu zachowujemy.

Wykonanie i ogłoszenie tej Naszey woli, Ministrom Naszym w czém do którego należy polecamy. (podpisano) FREDERYK AUGUST, przez Króla Minister Sekretarz Stanu *Stanisław Breza*. Zgodno z Oryginałem, Minister Sekretarz Stanu, *Stanisław Breza*. Zgodno z oryginałem, Prezes Rady Ministrów, *Stanisław Potocki*. Sekretarz Rady Ministrów, *Stanisław Grabowski*. Zgodność zaświadczam, Minister Spraw Wewnętrznych, *J. Zusschewski* (L.S.)

(Dalszy ciąg Instrukcyi dla Władz Skarbowych, względem poboru Czopowego w Miałach i Kontrollowania takowego.)

§. 37. Podatek Czopowy zaraz przy fabrykowaniu Piwa opłacający się pod żadnym względem defalkowanym nie będzie, chociażby Piwo na wsi lub zagranicę było wywiezionym.

§. 38. Wysyłający Piwo do innych miał, winien mieć od Urzędu Skarbowego miejscowego Kwit zaświadczaący pochodzenie tego Piwa z waju opłaconego Skarbowi w czopowym.

B. W Gorzelniach przy Wódce.

§. 39. Naydaley do 15go Maia r. b. Oficjalista Skarbowy z przybranyim Oficjalistą Policyjnym miejscowym, w Gorzelni przy obecności posiadacza, bądź majstra Palarza i Pi-

carza, zrobić powinien protokolarne opisanie warsztatu palarskiego, wyrażające ilość garcy czyli kotłów, w kotliny w murowanych, oraz ilość kadek czyli zacierne, w których się szrota na wódkę zaciera, niemniej zobowiązany ma być posiadacz gorzelni, aby kadki ponumerował podług kolei ustanowienia ich w kadowni, oznaczając liczbami Nro. 1. Nro. 2. Nro. 3. i t. d. oraz takowe numera na kadekach, czyli zacieriach dać wypalić.

§. 40. Potem ma następować wymierzenie garcy czyli kotłów w kotliny wmurowanych, bez względu, czy posiadacz gorzelni używa takowych do pędzenia roboty czy do klarunku okowity, nie potrzeba jednak pod takowe wymierzenie zajmować kotła właściwego, tym od garca palarskiego różniącego się, że nie ma szyi do wkładania czapki służącej, który w gorzelni być może dla grzania wody i brahy, lecz do palenia wódki jest nieprzydatnym, byle w gorzelni piwo także nie było robione. Wymierzanie to odbyć się powinno wodą po sam wieniec, czyli zaczynanie się szyi, i okazywać ma objętość pełni garca palarskiego w garcach Warszawskich.

§. 41. Po ukończoném wymierzaniu garcy powinni Oficjaliści protokółujący zapytać posiadacza albo Majstra, lub Pisarza obecnego, ile się w każdej kadzi szroty zbożowej, biorąc na strych, zacierało dotąd, ile kadek szło do garca robiącego, i które garce odchodzą robocie, a które są przeznaczone na klarunek lub spiritus.

§. 42. Wymierzenie kadek zaciernych stanowić będzie trzecią czynność Oficjalisty Skarbowego i Policyjnego w gorzelni, takowe wymierzenie również wodą odbyte być powinno. Chociaż w porządnym gorzelniach, i innych najczęściej się zdarza, że kadki, zacierne, są równe, jednak trzeba się o tém przekonać, przez wymierzenie takich kadek które posiadacz wskaże za mniejsze, lub które oko protokółujących wskazywać będzie za większe.

§. 43. Gdy wymiar kadek będzie zrobionym, Oficjalista Skarbowy przystąpi do zasłusowania opłaty Czopowego do kadek czyli zacierów. Dekretom Najjaśniejszego Pana w §. 2 pod lit. A. iako maximum, jest naznaczona objętość kadki pełney o 200 garcach Warszawskich do zaciera korca maki czyli szroty, jeżeli więc posiadacz gorzelni do gatunkowo podobnej kadki zaciera mniejszy dotychczasowy czynić zadeklarował, uregulowanie zaciera, i opłaty Czopowego, słusownie do Dekretu zrobione być ma, a jeżeli do kadki gatunkowo podobnej, większy zaciera był czyniony, takowy nadal także ma być

zostawionym, przez szacimek zwyczaju i kunsztu, które przy inném zregulowaniu wyflawichy mogły właściciela na uszkodzenie.

§. 44. Powyższy artykuł, dla większej jasności, wyflawia się w następującym przykładzie: jeżeli deklarant zacier dotychczasowy korbowy zadyktował do protokołu, a kadka okaże z wymiaru zawierać garcy 550, tedy zregulowanie zacieru do podatku Czapowego, bydz powinno podług Dekretu, naznaczając do takiej kadki maki, czyli szroty w srych korzec jeden i ćwierć tży, zaś jeżeli deklarant korzec zacieru zadyktował, a pełność kadki z przemiaru wypadnie na garcy 60, 60 dwadzieścia lub więcej, lub niżej garcy dwóchset, tedy zacier dotychczasowy, zadyktowany do protokołu ma służyć za prawidłó na czas następny do podatku Czapowego.

§. 45. Kadki zacierne powinny tak bydz uregulowane, aby pełnia takowych wypadła w okrągłych ilościach garcy bez ułomków.

§. 46. Dalsza czynność protokołującą wypada, z nproporcyonowaniem kadek zaciernych do kotłów roboczych. Protokołujący łatwo się przeświadczą o ilności względem wbiłanych na raz kadek w kocioł czyli garniec roboczy, podług artykułu 41 do protokołu zadyktowanej, stawiając obok pełni ści wymiarowej, tegoż garca roboczego, liczbę kadek i ich wymiar. Nie należy jednak brać z precyzją pełności kadek, w zastosowanie do objętości kotła, czyli garnca roboczego, ponieważ z jedney strony kadki robocze nigdy się pełno nie zacieraia, i muszą mieć ustep na roienie się zacierowe, a z drugiey strony garniec roboczy nie wszędzie także się nabija pod same wieńce, w obawie nie skipienia, nie zsadzenia czapki. Jednak w takowym uregulowaniu, trzymać się wypada śródka tego, aby wypróżnienie kadek o dziesiątą część mnieysze stosować do pełni garca, o dziesiątą także część nkróconey np, kadka zabiera pełni garcy 100, garniec zaś roboczy garcy 200. Więc od garca roboczego odłączywszy część dziesiątą, wypada nabijanie onego tylko 180 garcami roboty. Na taki zaś garniec, iść winno od razu kadek dwie, ponieważ z pełności ich, garcy 200 wynoszącey, odjęta część dziesiąta w ilości odpowiada nabiciu garca roboczego, stosownemu do prawideł palarnstwa i bezpieczeństwa fabrykacyi.

(Dalszy ciąg potemt,)